

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Mateje Illáše

Vývoj demografického stárnutí v Taliansku a Španielsku

Katedra demografie a geodemografie

Bakalářská práce Mateje Illáše se věnuje problematice demografického stárnutí, což je tradiční téma demografického výzkumu. Cílem práce je zmapovat proces stárnutí v Itálii a Španělsku od roku 1960. Demografické stárnutí je především ve společenských vědách hojně diskutované, je nepochybné, že jde o téma aktuální a relevantní. Region jižní Evropy aktuálně vykazuje jedny z nevyšších hodnot ukazatelů demografického stárnutí a diskuse nad příčinami a následky tohoto vývoje není zdaleka u konce.

Téma práce je zpracováno v devíti kapitolách. Na úvod, kde je vymezen cíl práce a představena struktura práce, navazují tři teoretické kapitoly zahrnující terminologii a teoretické koncepty, přehled relevantní literatury a vymezení výzkumných otázek a hypotéz. Teoretická východiska práce, jak je kapitola druhá nazvaná, zahrnuje specifikaci komponentů populačního stárnutí a diskusi nad prvním a druhým demografickým přechodem s ohledem na populační stárnutí. Kapitola sice poskytuje pevné teoretické základy výzkumu, nicméně i tak ji považuji za stručnou. Především koncepty prvního a druhého demografického přechodu by mohly být s ohledem na jejich významnost v demografickém výzkumu popsány a diskutovány podrobněji. Rešerše odborné literatury zahrnuje řadu relevantních publikací, a to jak zahraničních, tak českých, obsah i rozsah kapitoly je pro bakalářskou práci odpovídající. Čtvrtá kapitola stanovuje s ohledem na daný cíl práce tři výzkumné otázky, které jsou doplněny o čtyři hypotézy. Otázky i hypotézy jsou jasně vymezené, je zřejmé, co je v práci zkoumáno.

Data a metody jsou náplní kapitoly páté. Hlavní zdroj dat je databáze Eurostatu, což je nepochybně zdroj odpovídající, který poskytuje srovnatelná data. Metodika vztahující se k populačnímu stárnutí zahrnuje indexy zatížení dětské a postreprodukční složky populace vzhledem k obyvatelstvu v produktivním věku, index stáří, mediánový věk a jednorozměrnou dekompozici rozdílu ukazatelů naděje dožití při narození, což považuji za adekvátní s ohledem na teoretické ukotvení práce. Následující tři kapitoly se věnují vývoji plodnosti, úmrtnosti a migrace ve Španělsku a Itálii od roku 1960 a vývoji věkové struktury a vybraných ukazatelů popsaných v kapitole páté. Předposlední kapitola obsahuje popis pravděpodobného vývoje ukazatelů stárnutí v daných zemích zachycených v populační prognóze Eurostatu. Kapitoly jsou spíše popisné, data jsou zachycena převážně v přehledných grafech, výsledky jsou interpretovány bez nepřesností. Kladně lze hodnotit i to, že se autor snaží zasadit dokumentované trendy vývoje do širších např. ekonomických souvislostí. Poslední kapitola je závěr, kde jsou shrnuty výsledky výzkumu.

Bakalářská práce má zajímavé téma, odpovídající strukturu, jasně vymezený cíl, výzkumné otázky i hypotézy. Zdroj dat, metodika, i výsledky odpovídají stanovenému cíli, formální úprava

nemá větších nedostatků, autor řádně cituje. Jako vedoucí práce musím také uvést, že autor si téma zvolil sám, pracoval systematicky a samostatně. Na druhou stranu je škoda, že do práce nezařadil plánovanou analýzu dat European Social Survey za Španělsko a Itálii, které by mohly poskytnout řadu zajímavých výsledků ohledně populačního stárnutí v těchto zemích.

Bakalářská práce Mateje Illáše splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 31.8. 2023

RNDr. Olga Kurtinová, Ph.D.